

بررسی امکان الحق به مقاوله‌نامه‌های مربوط به

اشغال ۸۸-۹۶-۱۱۷-۱۲۲-۱۴۲

دکتر عزت الله عراقی

چکیده:

این طرح نخستین پژوهش در زمینه امکان الحق به مقاوله‌نامه‌های بین‌المللی کار به شمار می‌آید ضمن آن ۵ مقاوله‌نامه مربوط به اشتغال نیز بررسی گردید. در این مطالعه نخست تعهدات و تکالیف ناشی از الحق به مقاوله‌نامه‌ها (با توجه به ماهیت معیارهای مندرج در آنها) به طور کلی مورد تحلیل قرار گرفت و با توجه به آن مقاوله‌نامه‌های مورد نظر به دو دسته تقسیم شدند. مقاوله‌نامه‌های شماره ۱۱۷ و ۱۲۲ که مربوط به سیاستگذاری در امر اشتغال است طی یک فصل و مقاوله‌نامه‌های شماره ۸۸، ۹۶ و ۱۴۲ که درباره دفاتر کاریابی و تجهیز منابع انسانی است در فصلی جداگانه بررسی شد.

پژوهش انجام شده به طور خلاصه شامل نکات زیر است :

۱ - در مورد مقاوله‌نامه شماره ۱۲۲ که مربوط به سیاستگذاری اشتغال است و دولت ایران در سال ۱۳۵۱ بدان ملحق شده است، از آنجا که تنها شامل سیاستگذاری میشود و به جنبه‌های اجرایی نمی‌پردازد، عملکرد دولت ایران از لحاظ نهادهای نظارتی سازمان بین‌المللی کار پرسش خاصی را برنيانگیخته است.

۲ - در مورد مقاوله‌نامه شماره ۱۱۷ که عنوانش "هدف‌ها معیارهای بنیادی سیاست اجتماعی" است در پژوهش انجام شده این نکته تشریح شده است که هدف مقاوله‌نامه آن است که برنامه‌ریزی در زمینه توسعه باید در درجه اول بر رفاه و رشد و بهبود زندگی مردم و ترغیب و تشویق آنان به پیشرفت اجتماعی استوار باشد. از همین رو ضمن مقایسه مفاد مقاوله‌نامه با هدف‌ها و اصول مندرج در برنامه‌های پنج ساله اول و دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مشکلات الحق توضیح داده شده و با توجه به نبود حساسیت زیاد برای الحق به این مقاوله‌نامه (با مراجعه به اسناد داخلی دفتر بین‌المللی کار) الحق بدان توصیه نشده است.

۳ - در خصوص مقاوله‌نامه شماره ۸۸ درباره دفاتر کاریابی دولتی و جهانی ضمن مقایسه با مقررات ایران، اشاره شده است که الحق تکالیف نسبتاً سنگینی را برای وزارت کار و امور اجتماعی

ایجاد می کند. تصمیم گیری درباره الحق یا عدم الحق، بستگی به ارزیابی وزارت مزبور (بر پایه مطالعه انجام شده) دارد.

۴ - مقاوله نامه شماره ۹۶ درباره دفاتر کاریابی غیرجهانی انتفاعی متضمن دو راه حل است یک تعطیل تدریجی این دفاتر و دیگری نظارت بر آنها و قانونمند ساختن آنها؛ با توجه به مقررات داخلی ایران ناگزیر راه حل دوم باید برگزیده شود. بر همین اساس مشکلات ناشی از الحق توضیح داده شده است تا مسئلان بتوانند با عنایت به آن، تصمیم گیری کنند.

۵ - مقاوله نامه شماره ۱۴۲ درباره نقش آموزش و آموزش حرفه‌ای در تجهیز منابع انسانی نیز به دقت مطالعه و تشریح شده است. نتیجه پژوهش این بوده است که با هماهنگی با وزارت آموزش و پرورش و در صورت آمادگی آن وزارت کار و امور اجتماعی الحق بدان می‌تواند صورت گیرد.

